

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 ที่มุ่งหวังยกระดับการศึกษาให้มีมาตรฐาน และจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพ โดยบัญญัติให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป ไปยังสถานศึกษาโดยตรง การจัดองค์กรเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนที่จัดบริการสาธารณะย่อมจะมีอิสระในการบริหารทั้งด้าน ทรัพยากร บุคคล และอำนาจหน้าที่ในกรอบที่กฎหมายกำหนดไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : คำนำ) รวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้สถานศึกษากำหนดโครงสร้างการบริหารและการจัดการศึกษาใหม่ ให้สอดคล้องกับความเป็นนิติบุคคล กล่าวคือ มีความอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว ตลอดจนสถานศึกษาสามารถจัดหารายได้ผลประโยชน์ และระดมทรัพยากรมาใช้ในการพัฒนา การศึกษาของสถานศึกษาได้มากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันสถานศึกษาก็ต้องมีความรับผิดชอบทาง กฎหมายเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นจากการบริหารจัดการตาม พระราชบัญญัติใหม่ที่เกิดขึ้นดังกล่าว โดยเฉพาะสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีทรัพยากรที่มีคุณค่าสูง เช่น ที่ดินหรืออาคารสถานที่ในเขตชุมชนเมืองที่นำมาหารายได้ค่อนข้างมาก และบุคลากรจำนวนมากที่ต้อง มีความรู้ความเข้าใจการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาร่วมกัน โดยเฉพาะสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ได้รับผลกระทบจากการปฏิรูปการศึกษาในครั้งนี้น่ามากที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 : 1)

แนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่บูรรวมระหว่างสถานศึกษา สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และกรมสามัญศึกษาเดิม โดยกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดนโยบายให้มีการบริหารจัดการตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) คือ มุ่งพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และส่งผลให้บรรลุจุดมุ่งหมายความเป็นเลิศ ทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในปีการศึกษา 2550 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้การศึกษา เป็นกลไกในการพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีสุขภาพดีทั้งกายและจิตใจ มีลักษณะ นิสัยและทักษะความสามารถที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในอนาคต รักและภูมิใจ ในความเป็นไทย มีความรู้เข้าใจและมีลักษณะประชาธิปไตย รักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อม การที่จะจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายดังกล่าวจำเป็นต้องมีผู้ควบคุมกระบวนการดำเนินงาน กระบวนการที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญก็คือกระบวนการบริหารของผู้บริหารการศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบข่ายงานการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว ความสามารถจัดหารายได้ ผลประโยชน์ ระดมทรัพยากรมาใช้ในการพัฒนาการศึกษามากยิ่งขึ้น และรับผิดชอบทางกฎหมาย ใน 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 32-35)

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามขอบข่ายกระทรวงศึกษาธิการ มีปัญหาเกิดขึ้นหลายประการ เช่น ผลการวิจัยของสำนักงานติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 : 31-50) พบว่า 1) การบริหารทั่วไป หน่วยงานต้นสังกัดยังไม่ได้ทำหน้าที่ในการให้บริการหรือไม่ปรับปรุงการบริการให้มีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกในการติดต่อ ไม่ได้จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์สื่อสารสำหรับการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก การส่งหนังสือราชการล่าช้าและกำหนดเวลากลับคืนวนเกินไป ขาดการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ขาดคู่มือการบริหารให้สถานศึกษารับทราบทุกด้าน และขาดเทคโนโลยีในการติดต่อประสานงานกับสถานศึกษา เช่น โทรศัพท์ โทรสารวิทยุสื่อสาร และระบบอินเทอร์เน็ต มาใช้ในการบริหาร 2) การบริหารงานบุคคล ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานโรงเรียนเพื่อปฏิบัติงานสอนที่มีประสิทธิภาพ ยังไม่ปรับทัศนคติของครูในการทำงานร่วมกัน ขาดการอบรมพัฒนาครู ขาดบุคลากรทำงานด้านธุรการ 3) การบริหารงานวิชาการ ขาดแผนพัฒนาที่ชัดเจน ขาดการนิเทศติดตามงานการเรียนการสอนและงานอื่น ๆ ข้อมูลสารสนเทศไม่เป็นปัจจุบันและไม่หลากหลายเพียงพอต่อการพัฒนางานวิชาการ ขาดการประเมินผลการจัดการศึกษาที่เป็นระบบและไม่ต่อเนื่อง และ 4) การเงินและงบประมาณ ครูไม่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณ ขาดความรู้ความเข้าใจในงานการเงินและพัสดุ การจัดสรรงบประมาณล่าช้า และงบประมาณมีจำกัดสำหรับการพัฒนาอาคารสถานที่ การอบรมพัฒนาครู และการบริหารจัดการสถานศึกษา ผลการวิจัยของ สมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทย (2548 : 148-150) พบว่า 1) การบริหารงานวิชาการ คือ ผู้บริหารในเขตพื้นที่และเจ้าหน้าที่ที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร โดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษา ขาดการช่วยเหลือที่ดีภายในกลุ่มทางวิชาการหรือศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ขาดนโยบายที่ชัดเจนในการกำหนดเขตพื้นที่การรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อจึงมีการแย่งนักเรียนหรือบางโรงเรียนแบกรับภาระจำนวนนักเรียนที่มากเกินไป ขาดการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเพราะศึกษานิเทศก์มีภาระอื่นแทน โครงสร้างงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่กว้างเกินไปทำให้การสนับสนุนและช่วยเหลือโรงเรียนหยุดชะงัก 2) การบริหารงบประมาณ คือ การ

จัดสรรงบประมาณล่าช้าเพราะมีขั้นตอนซับซ้อน แนวปฏิบัติที่ไม่ชัดเจน และไม่กระจายอำนาจ
 เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณใช้วิธีแบ่งตามจำนวน โรงเรียนแทนการแบ่งตามสภาพความขาดแคลน
 หรือจำนวนนักเรียน และการจัดสรรวัสดุครุภัณฑ์ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรที่โรงเรียนเปิดสอน

3) การบริหารงานบุคลากร คือ การบรรจุแต่งตั้งครูใหม่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์และวิชาเอก
 ที่สถานศึกษา ต้องการ การย้ายข้าราชการครูเป็นอำนาจของเขตพื้นที่การศึกษา มีการช่วยราชการ
 ค่อนข้างมากในโรงเรียนชุมชนเมือง ส่วนโรงเรียนห่างไกลขาดแคลนบุคลากรค่อนข้างมาก
 การพัฒนาบุคลากรครูมีน้อยและไม่ตรงกับความต้องการของครู 4) การบริหารทั่วไป คือ การบริหาร
 ด้าน ICT มีการติดต่อสื่อสารมีความล่าช้า ขาดความต่อเนื่องในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือ
 นักเรียนเพื่อแก่นักเรียนพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ มีวัฒนธรรมการทำงานแตกต่างกันทั้งในระดับ
 กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอ และเขตพื้นที่การศึกษา และระหว่างโรงเรียนประถมศึกษา
 และโรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม รวมทั้งผลการวิจัยของ ชีระ รุญเจริญ (2545 : 11-14) ที่พบ ปัญหา
 การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา คือ การกระจายอำนาจการบริหารตามหลักการ
 บริหารที่เป็นนิรนิตบุคคล ไม่ได้เตรียมความพร้อมเพื่อดำเนินการจริงจังมากนัก โรงเรียนส่วนใหญ่
 ยังดำเนินไปตามปกติ เพราะยังไม่ชัดเจนในการปฏิบัติแต่ยอมรับการกระจายอำนาจเป็นสิ่งดี และ
 ปัญหาที่สำคัญคือ งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดบุคลากร ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ผู้บริหารส่วนใหญ่
 ไปราชการหรืออยู่นอกโรงเรียน ให้ความสนใจด้านวิชาการน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ทำให้ผู้ปฏิบัติงาน
 ขาดขวัญและกำลังใจ และครูผู้สอนทำหน้าที่อื่นมากทำให้ผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอน
 หรือคุณภาพนักเรียนตามมา

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม
 เขต 2 ปีการศึกษา 2548 มีจำนวน 58 โรงเรียน นักเรียนจำนวน 15,763 คน ครูจำนวน 700 คน โดย
 มีอัตราเฉลี่ยครูต่อนักเรียน คือ 1 ต่อ 23 คน จากการสำรวจเบื้องต้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม
 เขต 2 ถือว่า เป็นพื้นที่ที่มีความทุรกันดาร เพราะมีความแห้งแล้งและการคมนาคม
 ไม่สะดวก พื้นที่กว้างใหญ่ และสถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดแคลนทั้งด้านบุคลากร อาคารสถานที่
 งบประมาณสนับสนุนจากชุมชนมากกว่าทุกอำเภอ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม
 เขต 2. 2548 : 22-24) ประกอบกับการดำเนินงานตามกระบวนการปฏิรูปการศึกษาส่วนมากยังไม่
 ดำเนินการ โดยพบความแตกต่างกันระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอน ที่ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่
 สำเร็จการศึกษาสาขาการบริหารการศึกษา และผ่านการอบรมพัฒนาตามหลักสูตรผู้บริหารชั้นสูง
 ต้องปฏิบัติและติดตามการบริหารงานแต่ละฝ่ายโดยตรง จึงน่าจะมีปัญหาแตกต่างกับครูผู้สอนที่ยัง
 ไม่ได้รับฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาที่ชัดเจนและเป็น
 ผู้รับผิดชอบงานเพียงด้านใดด้านหนึ่ง ปฏิบัติงานโดยรอคำสั่ง ทำให้ความสำเร็จในการบริหารงาน

ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควร (สมาน พบวันดี. 2549 : สัมภาษณ์) ตลอดจนสถานศึกษาแต่ละขนาดและแต่ละช่วงชั้นมีปัญหาการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน โดยสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่ และช่วงชั้นที่ 3-4 มักจะมีศักยภาพสูงกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กหรือช่วงชั้นที่ 1-2 และช่วงชั้นที่ 1-3 เพราะมีบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ การบริหารการจัดการที่มีโครงสร้างชัดเจนและเป็นระบบ มีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและครอบคลุมภาระงานสำหรับการวางแผนพัฒนา (วาด พายุพล. 2549 : สัมภาษณ์) รวมทั้งปัญหาการติดต่อสื่อสารระหว่างสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอพัคคณภูมิพิสัยกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่ตั้งอยู่อำเภอวาปีปทุม ห่างไกลกันมาก การส่งงานทางผ่าน E-office และการติดตามข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตไม่สามารถกระทำได้ โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ห่างไกลและไม่มีคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อให้บริการ (วีรศักดิ์ กันดูล. 2549 : สัมภาษณ์)

จากความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา และแนวคิดการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิรนัยของกระทรวงศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีหน้าที่เป็นคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาจึงสนใจศึกษาปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานศึกษาเฉพาะสถานศึกษาอำเภอพัคคณภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ว่าเป็นอย่างไร และเพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ที่มีสถานภาพ ขนาดโรงเรียน และช่วงชั้นที่เปิดสอนต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของข้าราชการครู

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีสถานภาพ ขนาดโรงเรียน และช่วงชั้นที่เปิดสอนต่างกัน แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของ กระทรวงศึกษาธิการ โดยจำแนกเป็น 4 ด้าน มาเป็นกรอบแนวคิด ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 32)

1. ด้านการบริหารวิชาการ
2. ด้านการบริหารงบประมาณ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล
4. ด้านการบริหารทั่วไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย ปีการศึกษา 2549 จำนวน 700 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารจำนวน 174 คน และครูผู้สอนจำนวน 526 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 248 คน ได้มา โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จำแนกเป็น ผู้บริหารจำนวน 62 คน และครูผู้สอนจำนวน 186 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย
 - 3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่
 - 3.1.1 สถานภาพ จำแนกเป็น
 - 3.1.1.1 ผู้บริหาร
 - 3.1.1.2 ครูผู้สอน
 - 3.1.2 ขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น
 - 3.1.2.1 ขนาดเล็ก
 - 3.1.2.2 ขนาดกลาง
 - 3.1.2.3 ขนาดใหญ่

3.1.3 ช่วงชั้นที่เปิดสอน จำแนกเป็น

3.1.3.1 ช่วงชั้นที่ 1-2

3.1.3.2 ช่วงชั้นที่ 1-3

3.1.3.3 ช่วงชั้นที่ 3-4

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านการบริหารวิชาการ

3.2.2 ด้านการบริหารงบประมาณ

3.2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล

3.2.4 ด้านการบริหารทั่วไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการบริหาร หมายถึง อุปสรรคในการปฏิบัติงานตามกรอบโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ หมายถึง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตามประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย และการออกจากราชการของข้าราชการครู

1.4 ด้านการบริหารทั่วไป หมายถึง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานธุรการ งานเลขานุการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน งานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสาน และพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป การดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมและประสานงาน การศึกษา ในระบบ นอก ระบบ และตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา งานส่งเสริมกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและ หน่วยงานอื่น การจัดระบบควบคุมในหน่วยงาน และงานบริหารสาธารณะ

2. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เฉพาะที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอพยุหะคีรี พิษณุ จังหวัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2549

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดมหาสารคาม ใน 6 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอวาปีปทุม อำเภอบรบือ อำเภอนาเชือก อำเภอนาคู อำเภอยางสีสุราช และอำเภอพยุหะคีรี พิษณุ

4. ข้าราชการครู หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกเป็น 2 สถานภาพ คือ

4.1 ผู้บริหาร หมายถึง ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว

4.2 ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ทำหน้าที่เป็นผู้สอนหรือผู้ปฏิบัติงานพิเศษ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. ขนาดโรงเรียน หมายถึง ขนาดของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งตามเกณฑ์การจัดสรร งบประมาณและการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 3 ขนาด คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 : 4)

5.1 ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน

5.2 ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน

5.3 ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

6. ช่วงชั้นที่เปิดสอน หมายถึง ระดับชั้นเรียนที่เปิดสอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

6.1 ช่วงชั้นที่ 1-2 หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

6.2 ช่วงชั้นที่ 1-3 หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

6.3 ช่วงชั้นที่ 3-4 หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือโรงเรียนมัธยมศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด